Regeringsrätten

Rättsfall

Fråga vid beskattningen om hänsyn skulle tas till att säljaren av rotpost vid försäljningen var ägare av den fastighet på vilken rotposten fanns, oavsett att han köpt rotposten innan han förvärvat fastigheten

Besvär av TI angående f. skogvaktaren K:s inkomsttaxering år 1958. — K. hade den 21/9 1955 av sin broder köpt en utstämplad rotpost om 500 kbm för 20.000 kr, därav hälften erlades samma år och resten nästa år. Enligt köpebrev den 2/11 1955 köpte K. och hans hustru för 80.000 kr den fastighet på vilken rotposten fanns. Enligt kontraktet den 12/11 1957 sålde K. för 23.000 kr avverkningsrätten till 618 kbm skog på fastigheten. Däri ingick den tidigare förvärvade rotposten. Av likviden fick K. under 1957 ett belopp av 11.760 kr. — I sin år 1958 avlämnade deklaration upptog K. sistnämnda belopp såsom intäkt av skogsbruk och yrkade avdrag med 10.000 kr av kostnaden för den inköpta rotposten.

TN förvägrade K. avdraget men PN medgav detsamma med hänsyn till att K. inte åberopat att avyttringen skett i samband med den senare inträffade försäljningen av fastigheten.

Hos KR yrkade TI att K. skulle få avdrag med endast 820 kr för värdeminskning av skog enligt 22 § KL. TI anförde bl. a.: Även om en person förvärvar särskild rätt till fast egendom innan han förvärvar själva äganderätten, kan han efter det han blivit ägare icke längre anses hava någon från äganderätten skild särskild rätt. Varken avverkningsrätt eller nyttjanderätt kan äga bestånd jämsides med i samme rättsinnehavares hand befintlig äganderätt. Hur än säljaren beskattats, måste därför köparen av fastigheten efter äganderättens övergång till honom beskattas såsom om han i egenskap av ägare till fastigheten gjort ny upplåtelse. Det är ostridigt, att K. den 2/11 1955 förvärvat fastigheten med äganderätt. Den då gällande särskilda upplåtelsen av den 21/9 1955 rörande avverkningsrätt till c:a 500 kbm rotstående skog har i och med detta förvärv upphört att äga bestånd. När han den 12/11 1957 upplåter avverkningsrätt till 618 kbm är detta en ny upplåtelse, alldeles oavsett om upplåtelsen hänvisar till samma utstämpling.

KR ansåg i likhet med TI att en avverkningsrätt ej kan äga bestånd jämsides med i samme rättsinnehavares hand befintlig äganderätt till fast egendom, å vilken avverkningsrätten upplåtits. Emellertid framgår av handlingarna, att K:s broder den 2/11 1955 överlåtit fastigheten till K. och dennes hustru. Då K. sålunda icke ensam varit ägare till den fastighet, varå den nu ifrågavarande avverkningsrätten upplåtits, samt i målet icke gjorts gällande att densamma av annan orsak skulle hava upphört att gälla, får det anses att avverkningsrätten ägt bestånd jämväl efter broderns överlåtelse av fastigheten. Vid sådant förhållande förklarades K. av KR berättigad att vid inkomstberäkningen erhålla avdrag för anskaffningskostnaden för den av honom den 21/9 1955 förvärvade rotposten.

RR yttrade bl. a.: RR finner, lika med

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:19

KR, att en avverkningsrätt upphör i och med att innehavaren förvärvar den mark varå avverkningen må ske. Sedan K. och hans hustru gemensamt köpt ifrågavarande fastighet, får denna anses utgöra makarnas gemensamma egendom och avkastningen av densamma deras gemensamma inkomst, för vilken — då makarna under beskattningsåret levt tillsammans — mannen jämlikt 52 § 1 mom. KL skall taxeras, varjämte vederlaget för den av mannen före makarnas köp av fastigheten förvärvade rätten till avverkning av utstämplad skog å denna får anses utgöra del av köpeskillingen för fastigheten.

På grund av det anförda må i anledning av den av mannen under beskattningsåret verkställda avyttringen av samma utstämplade skog jämte annan skog å fastigheten avdrag medgivas endast enligt bestämmelserna i 22 § KL; och sådant avdrag bör, såvitt handlingarna utvisar, vid nu ifrågavarande taxering åtnjutas med 820 kr. (RR:s utslag den 12/5 1966.)

Ersättning för växande skog eller ersättning för förtidig avverkning i samband med expropriation?

Besvär av hemmansägaren J. angående inkomsttaxering år 1958. — PN beskattade J. för 17.047 kr av ett belopp av 26.827 kr som han vid expropriation av honom tillhörig skogsmark fått i ersättning för växande skog. — KR: ej ändring. — RR yttrade: Expropriationsersättningen får, även om den till en del må ha utgjort ersättning för förtidig avverkning av skog, anses i sin helhet skattepliktig i vad den avsett växande skog å den genom expropriationen J. avhända marken. På grund av vad sålunda anförts, och då J. icke visat fog för sitt yrkande om avdrag från skogsinttäkten i vidare mån än PN medgivit, fastställde RR KR:s utslag. (RR:s utslag den 12/5 1966; två ledamöter av RR ansåg att endast 14.332 kr skulle beskattas såsom avseende ersättning för växande skog medan den del av ersättningen som avsåg förtidig avverkning ansågs icke utgöra skattspliktig intäkt.)

Anm.: Se Wennergren i Skattenytt 1962 sid. 185.

Pastorats försäljning av kyrklig jord: rörelse eller ej?

Besvär av TI angående ett pastorat för åren 1952—1956 åsatta eftertaxeringar. — Med tillämpning av bestämmelserna i lagen den 4/1 1927 ang. tillstånd till försäljning av kyrklig jord i vissa fall samt till upplåtelse av sådan jord under tomträtt med till denna lag hörande tillämpningsföreskrifter hade pastoratet under årens lopp till enskilda personer sålt ett flertal mindre områden från prästboställen under pastoratets förvaltning. Enligt 6 § nyssnämnda lag skulle influtna köpeskillingar fonderas och fick således icke fritt disponeras av pastoratet eller användas till något dess löpande ändamål. — Med hänsyn till arten av den för försäljningsverksamheten i fråga gällande lagstiftningen hade pastoratet ansett verksamheten icke vara att betrakta som rörelseutövning och därför inte redovisat resultatet av densamma i sina självdeklarationer. — PN eftertaxerade pastoratet för rörelseinkomst genom fastighetsförsäljningarna men KR undanröjde efterbeskattningen. — PN:s beslut fastställdes dock av RR, som yttrade: Med hänsyn till den omfattning, vari försäljningen av jordområden under åren 1951—1955 och tidigare ägt rum, samt till att vinst uppstått vid försäljningen får verksamheten

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:19

anses hänförlig till rörelse. Även om försäljningen verkställts av annan än pastoratet, har behållen köpeskilling för områdena kommit pastoratet till godo. Pastoratet är därför, oavsett att försäljningsmedlen skolat fonderas, skattskyldigt för inkomst av rörelse. (RR:s utslag den 24/5 1966.)

Till statlig vårdanstalt hörande byggnader: skatteplikt till fastighetsskatt eller ej?

Kungl. Byggnadsstyrelsen tillhöriga byggnader, taxerade såsom särskild taxeringsenhet och enligt uppgift belägna minst 600 meter från en statlig vårdanstalt, ansågs icke vara undantagna från skatteplikt vid fastighetstaxering för år 1962, då byggnaderna icke kunde antagas utgöra en oskiljaktig del av anstalten. (RR:s utslag den 25/5 1966.)

Jordstyckningsrörelse

Besvär av TI angående förhandsbesked. En lantbrukare X. köpte år 1952 en jordbruksfastighet, från vilken före inköpet skett avstyckning och försäljning av 6 tomter för fritidsbebyggelse. Under åren 1956—1959 hade X. själv försålt 6 tomter för samma ändamål. En spekulant önskade förvärva ett markområde om c:a 38 har av fastigheten för planerad fritidsbebyggelse. Den efter en eventuell försäljning kvarvarande arealen utgjorde c:a 50 har, därav 2 har åker som skulle skogsplanteras, och i övrigt endast skogsmark. Sistnämnda område ansågs ej lämpligt för fritidsbebyggelse. — RR yttrade: Med hänsyn till det antal jordområden, som X. tidigare sålt från fastigheten, och till övriga omständigheter i målet får han anses driva jordstyckningsrörelse. Försäljningen av området om c:a 38 har utgör därför ett led i denna rörelse, och köpeskillingen för detta utgör således intäkt av rörelse för honom. Vad angår återstoden av fastigheten, har icke visats, att sådana förhållanden föreligger, att denna del bör anses ingå i rörelsen. Försäljes hela fastigheten på en gång till en och samma köpare, utgör därför endast den del av köpeskillingen intäkt av rörelse, som belöper på området om c:a 38 har. (RR:s utslag den 24/5 1966.)

Underskott i byggnadsrörelse: kapitalförlust?

Besvär av L. angående inkomsttaxering år 1959. — L. hade tillsammans med tre andra personer år 1958 på grund av borgensförbindelser övertagit en byggnadsfirmas rättigheter och skyldigheter enligt ett under 1957 tecknat entreprenadkontrakt. Den av L. tillsammans med de tre övriga personerna övertagna och bedrivna verksamheten ansågs ha utgjort rörelse. Då av utredningen inte framgick att i verksamheten uppkommet underskott helt eller delvis bort hänföras till tiden före övertagandet av entreprenadkontraktet, förklarades L. berättigad till avdrag för den del av underskottet, som belöpte på honom. (RR:s utslag den 1/6 1966.)

Rättegångskostnader

Besvär av TI angående direktören W:s inkomsttaxering år 1959. — W., som sedan år 1946 utarrenderat sitt jordbruk (s. k. socialt arrende), hade genom domstolsförfarande försökt skilja arrendatorn från arrendet före kontraktstidens utgång och därvid gjort gällande att arrendatorn förbrutit sig mot arrendekontraktet och arrendelagen genom att ej hålla stadgad djurbesättning, genom att olovligen bortföra gödsel till ett sidobruk och genom att

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:19

olovligen avverka skog å fastigheten. Vederbörande domstol hade emellertid funnit vad arrendatorn låtit komma sig till last vara av ringa betydenhet och ogillat W:s yrkanden. — W. erhöll av KR yrkat avdrag för rättegångskostnaderna såsom utgörande omkostnader i jordbruksdriften. I målet uppgavs bl. a. att anledningen till processen varit att man velat förhindra att intäkterna från fastigheten komme att minskas till följd av misskötsel från arrendatorn. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/6 1966).

Resor till och från arbetet med egen bil

Besvär av häradshövdingen H. angående inkomsttaxering år 1959. — H., som var bosatt i Bromma hade sin arbetsplats i Haga tingshus i Solna på ett avstånd av 1,1 mil från bostaden, uppgav tiden för en resa med allmänna kommunikationsmedel till c:a en timme och för en resa med bil c:a 15 minuter. Han yrkade avdrag för bilresor till och från arbetet med 931 kronor (2,2 mil × 1:70 kr × 249 dagar). — TN medgav avdrag med endast 530 kr, motsvarande reskostnader vid färd med allmänna kommunikationsmedel. — Hos PN framhöll H. bl. a. att han på grund av sin stora arbetsbörda flera kvällar i veckan (stundom varje kväll) måste färdas tillbaka till sin arbetsplats för kvällsarbete och då färdats vägsträckan fyra gånger på en dag. — PN: ej ändring.

KR fastställde PN:s beslut och yttrade: Jämlikt punkt 4 anv. till 33 § KL är H. berättigad att vid beräkning av inkomst av tjänst avdraga skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen. Vid bedömandet av skäligheten av det belopp, för vilket H. yrkat avdrag, skall beaktas, bl. a. färdvägens längd och den tidsvinst H. gjort genom att icke använda billigaste färdsätt. Däremot må icke beaktas, att H. efter det han lämnat bostaden återvänt till denna för att intaga måltid och därefter ånyo åkt till och från arbetsplatsen. Av den utredning H. förebragt angående tidsåtgången vid färd till och från arbetsplatsen med bil, å ena sidan och allmänna färdmedel, å andra sidan, kan icke anses framgå, att H. regelmässigt gjort en tidsvinst av minst en och en halv timme för dag genom användande av egen bil för nämnda resor. — RR, som meddelat prövningstillstånd: ej ändring; (RR:s utslag den 7/6 1966; två ledamöter av RR ville medge det yrkade avdraget och yttrade bl. a. att vid övertidsarbete eller annat arbete, som sträckte sig utöver vanlig arbetstid, särskilda kostnader kunde uppkomma, bl. a. för resor, vilka kostnader i princip borde anses avdragsgilla).

Anm.: Jämför RÅ 1948 ref. 21, där en person som vid sidan av sin ordinarie anställning undervisade vid ett handelsinstitut inte fick avdrag för middagsmål på restaurang de dagar han undervisat, samt RÅ 1952 ref. 14, där busschaufför vars bortovaro från hemmet sträckte sig utöver två av dagens huvudmåltider medgavs avdrag för ökning av levnadskostnaderna (se Skattenytt 1952 sid. 223).

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:19